

GÁRDONYI GÉZA

NO MÉG ÖGGYET

**VAGYIS IHOL AZ TIZEDIK KÖNYVEM AKIT A ZIRÁSAJIMBUL AZ FILYAM
IGAZITOTT RÖNDBE MIVELHOGY A SZÖMÖM NEM FOGJA MÁN AZ BÖTÜT**

**IRTAM ÉN MAGAM
AZ SALYÁT KEZEMMEL
GÖRE GÁBOR
BIRÓ ÚR**

**EBBÜL A KÖNYVBÜL EZ MÁN A HARMAGYIK ERESZTÉS
MER MÖGEN ELFOGYOTT**

**NYOMTATTÁK EBBE A ZESZTENDŐBE
DANTE ÚR
KÖNYVESPÓTZÁRUL KAPKODHATÓ
MÖG MINDÖN KÖNYVES BÓTBUL**

TARTALOM

Levél az világ lyárásáról mög a görög dinnyéről.
Lyelöntés az tsászárul.
Levél az budapesti nagy parádéről.
Levél a bétsi főbiróul.
Röttentő koplalás.
Levél a zatskónéru mög a szómárul.
Az nagy vizi veszödelömrül.
Levél a szabad salytrul.
Folies Tzapritzes.
Levél az nagy alyándékrul.
Lyelöntés a zuly hidrul.
Lyelöntés a Hazáér való szenvedésrül.
Levél az gyászolajrül, mög hogy mi hajti az villamost.
Levél az kimondhatatlan nevű kávésházrul.
Minyisztöri rëndölet vagyis hogy marattunk le a vonatrul.
Levél a zuj borrul vagyis a Bartza sógor kutyasága.
Durbints sógor oskolaszék.
Ez mán mögen más levél.
A török nemzeti lobogorul.
A tolnai bankó.
A tsizma.
A Kátsa bötsülete
Levél a gyesznóul.
Levél a szaporodásrul.
Bizodalmas leveledzés, nem kitönni való.
Észszel él az biró vagyis én rajtam nem fokszi ki!
Az plébános úr gutájáról mög Judás apostolul, vagyis kinek van igaza?

Levél az világ lyárásáru mög a görög dinnyérül.

Tisztótt kösség,

lyó egésségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá mög ujságolom, hogy mi hirök vannak az világon, hát most a sok tsászár mög kiráj ögyebet se tösz, mint azt hogy látogati egymást, mert lássák kentök azok se nem aratnak, se nem takarnak, azér űk ijjenkor érnek rá leginkább, a szögény embör mög télön.

Legelsöbe is az bologár kiráj vót az török tsászárnál, mivelhogy szomszédok, de hogy ím az török tsászár öregebb is, mög országra is nagyobb, amaz pedig tsak afféle nintsetlenkődő embör, hát kezet tsókolt neki, mint apjának. Oszt hogy errül beszélgettünk aszondi Barkányi úr a lyedzönk, hogy 300-áz felesége van annak.

No mondok mög nem foghatom, hogyan bir velük, neköm csak egy van, mégis alig birok vele.

A mi kirájunk mög muszka országra lyárt nagy parádéval, röggeltül estig lúttek neki mög harangoztak, oszt ami fájin tsak vót az fönségös kamarába, mind elejbe rajták annyira szereték. Az mi kirájunk mög alig győzte befalogatni az sok lyó szalonnát, sonkát mög fokhagymás kóbászt meg még az pampuskát is akit hét szakáts is alig győzött készíteni annyira lyó vót. Vatsora után még a pintzébe is hítta a muszka a mi kirájunkat, de aszondi a mi kirájunk:

- Má fölséges ötsém uram engeggy mög de én mán öreg vagyok oszt vatsora után odahaza is tsak löfekszők.

Valami három napig mulatozott ottan.

Pestön mög az az ulyság, hogy a kömívesek mögmakatsolták magukat, mivelhogy vékony pízzelel fizetik űket, oszt erős itt most a drágaság. 10-iz karajtzárér tsak akkora szalonnát adnak mint a két ujjam, a bor mög 50-ven 60-van karajtzár litörje, de néha még a zis ojan, hogy föld se szereti innya. Oszt hogy dinnyét is láttunk, mondok a kofának:

- Hogy ez a görög, téssasszony?

- Aszondi ötven karajtzár.

- Mondok mind-e vagy e za zegy?

- Aszondi e za zegy.

- No mondok itt is rohad ez valamennyi.

Nem is öttünk vóna tán a zidén dinnyét, ha a Kátsa nem lopott vóna még aznap, de aszondi, hogy nem lopta, hanem egy üsmerős tzigány adta neki, hát lyó ézüven elkötöttük.

Ebbül mögitélheti kiki, hogy mekkora itt az drágaság.

Mondok a Durbints sógornak nem tudom hogyan itéli mög a pesti bíró ezt a dógot.

Aszondi a Durbints:

- Hát kend hogyan itéli mög?

Mondok én a kömívesök lyavára itélök. Mert lássa kend, a ki épített annak ugyis van píze, igaz-e!

- Igaz ö. m. a f.

- A ki pedig épít, annak nints píze, mert ha a kőművesöknek vóna több a pízük, akkor a háziurak építenének a kőművesöknek, hát akinek van, az aggyon, ugyis sok a zadó.

Oszt hogy ez a Kátsának nagyon tetszött, mivelhogy ű is téglavető nyáron, hát még két görögöt hozott attul a bizonyos tzigánytul, ott kőtöttük el az magyar tudományos akadémia küszöbin a hódvelágnál, hát annyi görögöt se öttem még egy ütőhejembe, mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Igazis.

Mivelhogy a Kátsa még egy negyedik görög dinnyét is akart hozni attul a zismerős tzigánytul, hát mögfogták, oszt ügön elverték az Dunaparton, oszt hogy mégis mögszökött mondok neki otthon:

- Máskor éngöm igaztalan úton szörzött dinnyével mög ne kénájj.

Oszt hogy erősen bizonykodott, hogy a másik tzigány lopta a dinnyét, hát mondok:

- Én elhiszöm, hogy te ártatlan vagy, de azt mond mög, hogy minek köllött neköd a negyedik?

- Hát aszondi a Kátsa, kölleni nem köllött bíró uram, de hogy nagyon kilátszott a ponyva alul, hát attul tartottam valaki ellopja.

No még öggyet.

Olvastuk a zulyságba, hogy aszondi szabályozható férfi alsónadrág elülről szűkebbre avagy bővebbre szabályozható, oszt nagy öreg bötükkal a tetejibe van nyomtatva, hogy aszondi:

Uly tanálmány.

Aszondom a Bárkányinak mi az a alsónadrág.

Hogy oszt mögmonta magyarul, hát mondok ez ugyan nem uly tanálmány, mert mán világ elelye óta mindig tsak ezt viseli az magyar.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Lyelöntés az tsászárrul.

Tisztótt kösség

lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá azt a zulyságot írhatom, hogy mink ezön a napon két eleven tsászárral állottunk szömbe, ezt is kevés embör mondhati el nálunk, vagy egy se.

Oszt úgy esött ez a nagy sor, hogy most kiráj lyárás van a zegész világon, lösz is ebbül valami akárki möglássa hát a nímöt tsászár a miénket látogatta mög, oszt legelsőbe is Tatára mentek, mondok Bárkányinak:

- Mőre van a za Tata?

- Hát aszondi itt a szomszédba.

Avval fölkapunk egy lassu gőzösre, oszt elmöntünk Tatára, no nem is bántuk mög, mivel-hogy akkora parádét még a zöregapám se látott mint ami ottan vót. Mer odagyült mindön katonaság a zországbul, oszt anynyi vót ott a hertzeg mög a geróf a két tsászár körül tsakúgy rözsögtek.

Másnap osztán a sok katonaság háboruzásba kezdött, úgy gyüttek möntek mint a förgeteg, a sok álgyu mög röggeltül estig pufogott.

- Mondok a sógornak szörözzünk kötsönbe lovat, különben mög nem láthattuk a két tsászárt.

Hát egy tataji ember adott kötsönbe két lovat, két pejt, mivelhogy nála vótunk szálláson, a Kátsa mög egy komájával tanálkozott a faluvégön, oszt attul kapott egy félszömü szürke lovat, avval kinyargaltunk mink is amőre a zurak, de nem tellött belé félóra se mögláttuk a két tsászárt a zországuton. Ott ültek lóháton oszt vastag rézbotokon nézték a seregöt. Mink bizony mög nem ösmertük vóna őket, mivelhogy egyiknek a fejin se vót korona, hanem egy ulyságíró ur mutatta mög nagy szívesen möjik kitsoda.

Hát mán akkora nímöt tsászár úgy mögszerette a huszárokat, hogy maga is beállott magyar huszárnak.

Itt osztán egy kis históriája történt a Durbints sógornak, mivelhogy a lova huszárló löhetött valamikor, hát az történt, hogy ahogy nagyrohanvást rohantak a huszárok, a trombita szóra a sógor lova is föl emelintette az farkát, oszt utzu elragatta ütöt a huszárok előtt, a két tsászár felé úgy lettyögött a sógor a fehér gatyába a huszárok előtt, mint valami genyerális, de mivel-hogy nem birt az lovával, oszt erősen szégyöllötte magát a tsászárok színe előtt, hát ráhasalt az lóra oszt a ló nyakába kapaszkodott, de a ló tsak antul magosabbra hányta a sógort.

De én is rösteltem, hogy ijen tsufságba keverödött.

- Gyere Kátsa mondok fogjuk el a sógort.

Avval utána ruktattunk, de úgy elkeveröttünk a huszárok között, hogy a hertzegök alig tuttak kiválogatni bennünket a nagy porbul. Oszt odavezettek a két tsászárhoz.

- Aszondi a mi öreg tsászárunk, hogy hijják?

Mondom neki:

- Göre Gábor bíró úr tisztölettel.

- Kérdi osztán hogy mijen vót a termés.

- Bizony mondok fölséges kirájom, maratt ölég zsákunk.

- Hát aszondi mi ulyság otthon?

- Az mondok, hogy nagy a portzijo fölséges uram.

Kérdi osztán a Durbints sógortul, hogy aszondi:

- Maga is biró?

- Nem, aszondi Durbints sógor a fejét törölgetve, én tsak eskütt vagyok.

- Hát aszondi mijen vót a termés?

- Aszondi a sógor, éppeg ojan vót az fölséges uram, mint amijennek a sógor mondta ö. m. a f. mivelhogy mink egy faluból valók vagyunk, ö. m. a f.

- No aszondi a tsászár, hát huzóggyanak hátra innen, mivelhogy kentök nem huszárok.

Avval mög is indultunk, de a Kátsa még löszállott az lovárul oszt összeszötte előbb a két tsászár körül a szivarvégeket.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.

Levél az budapesti nagy parádérul.

Tisztótt kösség

lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá itt Budapestön akkora parádé vót, amekkorát a zöregapánk lelki se látott, mert ím hogy vége szakatt Tatán az háború tróbájának, aszondi a nímöt tsászár, hogy ű most mán ha itt van hát Budapestöt is szeretné mögtapasztalni. Mögneszelték ezt Budapestön idejibe, hát mindön házat felötöztettek nemzeti színbe, pintzétül pallásig, oszt ami lámpás mög gyertya vót bévül azt mind kívülre tötték, hogy ne lögyön addig étzaka, míg ott az nímöt tsászár.

No oszt hogy beérközött a két tsászár a városba, tsakúgy rözsgött a sok embör a zután, minket elejinte csak ide-oda nyomtak, de oszt hogy möguntuk, hát münk is lyól a falhon nyomtunk egy két pár urat, no ijen szömtelenség.

Mondok a sógornak gyerünk valami alkalmasabb hejre, ne lükdössenek bennünket, hát be is ültünk az Közhuszár nevezetü vendégfogadóba, de a Kátsa kívül maratt, fölmászott a telegráf oszlopára, ott kapdosta a kezit, hogy aszondi:

- Jaj, mi ütött meg?

A röndér lármázott is, hogy aszondi:

- Gyere le tzigány:

De ű tsak aszondi:

- Gyűjjon föl maga is inkább, mert itt lyobban láthat.

Oszt ötte a mérög a röndért, de nem is lött baja a Kátsának, mert mihejöst a tsászárok elmöntek a Kátsa is tsak elveszött a sok úr között.

Mondok oszt a sógornak:

- Mit szól kend arra, hogy úgy mögbötsüli most a magyar a nímötöt?

- Hát aszondi a sógor, möglássa kend nem lössz ebbül lyó, különösen az a háború tróba az nem tetszik néköm ö. m. a f.

- No mondok, magam is azt gondolom, hogy semmi sints hijába, de főképpen az háboru tróbája.

Oszt hogy ezen elkeserögtünk, hát estig ültünk az Közhuszárba, oszt aszondom este a sógornak.

- Biri-e még kendöt a lába?

- Bir, aszondi.

- Mondok hát gyerünk tapasztajjuk mög az kivilágítást.

- Aszondi a sógor, én mán duplán látok.

- Én is mondok, de antul szöbb lösz az világosítás.

Hát nem is látta senki ojan szépnek az kivilágosítást mint mink ketten.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Levél a bétsi főbíróul.

Tisztótt kösség

lyó egésségöt és hasolló lyókat kívánok továbbá az a zulyság, hogy bétsbe összeveszeköttek a zurak a nagy tanátskozásba, oszt hogy másnap mögen összevöszeköttek mög harmadnap is mögen összeveszeköttek, hát a kiráj mögharagudott oszt, eltsapta az főbíró.

- No mondok a sógornak hálistennek hogy nem vagyunk nimöt országba.

- Mér aszondi.

- Azér mondok, mer lám minálunk is mögesik, hogy hajba kapnak a zesküttek, oszt másnap mögen halyba kapnak, oszt harmadnap mögen halyba kapnak, de azér engöm el nem tsap az kiráj. Mert mire való a bíró, ha nem tud igasságot tönni. Mikor minálunk két eskütt öszvezándorodik, hát én széjjel veröm úket oszt szent a békesség. Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Röttentő koplalás.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá minekutánna mögolvastuk, hogy harmintz nap óta koplaltatnak a doktorok egy embört az tudomány erányába, mondok ez mégis embörtelenség, már mint az koplaltatás.

Épp akkor kaptunk hazurrul a postán egy tarisznya önni valót, béállítottunk avval a Tzutzihoz. Mingyán mögösmertük a sok úr között mijik az éhenélő, merhogy alig állott a lábán, tsak dülöngélt.

- Ez az ö. m. a f. mondi a sógor is.

- Ej tekintetös urak - mondok az fejemet tsóválva - istentelenség így bánni a zembörrel, ha némöt is.

Avval kirakom a zasztarra a tarisznyából a lyóféle kóbászt, a szalonnát mög a fél könyeret.

- Ögyék a zur, mondok barátságosan az vállára csapva, de attul is majd öszve esött.

Tsurgott is a nyála és majd kifordultak a szömei, de tsak vartyogott valamit némötül.

- Mondok, mit mond?

Magyaráz egy úr, hogy nem köll neki.

- Nem köll?

- Nem, aszondi.

- Hát mér nem köll, mondok, mögöheti a mi kóbászunkat az püspök is.

Aszondi a fogadása tiltya.

- Dejszen, mondok, fogadás ide, fogadás oda, kapja le kend sógor az némöt bolongyát, ne engeggyük éhön elveszni ebbe a vendégszerető országba.

Avval le is kaptuk az tiz körmirül, oszt nyomkodtam a szájába a kóbászt, tsakúgy dűjjett belé a két szöme gombja. Mögtömtük mint a libát.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Igazis az Pannónyába egy úr ült velünk a zasztalnál, akinek ojan forma fehér kalaptya vót mint a köpülő és mondom neki mér hivják Vigadó háznak a hun a zistentelen koplaltatás vagyon, hát magyarázza ám sokat, hogy az tudomány erányába van az.

- Mondok hát van pize az Tzutzinak?

- Van hát feleli.

- No mondok akkor mégis tsak bolond az ha koplal.

Hát szógál is a legény.

- Mi az mondok az a hamupogácsa forma?

- Aszondi osztrák tsiga.

- Törje föl kend sógor.

Hát ropogtati a zagyarat ralyta de hilyába és az sarka alá is hilyába rakta mer elugrott. No minekutána az kernyel szétfeszítötte, akkor láttuk, hogy náthás a csiga, ögye mög a nímöt.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Levél a zatskónéru mög a szómárul.

Tisztótt kösség.

lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá itt más ulyáság nints mint a röttentő nagy hideg, oszt hogy tennap mögfázott a lábunk, hát mondok:

- Sógor most mán itt vóna a zideje, hogy szómát tögyünk a tsizmánkba. Hát béfordultunk az Három kokashon oszt annak a zistállójába elláttuk magunkat, úgy kitömtük a tsizmát, hogy akár jégön állhatunk ennek utána.

Oszt hogy a zutza sarokra ki vót tapasztva a papiros, hogy aszondi Zacconi.

- Sógor mi löhet ez? mondok.

- Aszondi olvassa kend tovább.

- Olvasnám mondok, de nem nagyon értöm a pesti bötüt, még azt el tudom itt olvasni, hogy aszondi Víg színház.

- No aszondi sógor, én mán értöm ő. m. a f. hát valami Zatskóné játszik ma a Vig szénházba.

- Az lösz mondok. Mit gondol kend ne vidámétsuk-e föl magunkat?

- De, aszondi jó lösz.

Avval mögkeressük a Víg szénházat a Duna partján oszt odafurakodok a zablakhoz, mondok:

- Egy úri helyet mög egy paraszt helyet egymás mellett a zótsó árubul.

Hát ügön lyó helyett attak az kóruson, oszt annyi vót ott a zúri nép, hogy tsak úgy rözsgött alattunk. De hogy oszt tsöngettek ojan tsöndesség támad hogy az légy dongást is mög löhetett vóna hallani.

Nagy gyüvést-mönést kezdtek oszt az komédiások, de mink nem értöttük, mondok mán tsak a Zatskóné gyünne legalább, de nem gyütt.

Mondok oszt a sógornak.

- Sógor valami van az tsizmámba, mert böki az lábamat.

- Aszondi a sógor, a szóma lösz az ő. m. a f. a zenyimbe se igazodott még el az lábam szörint.

- De mondok nem a szóma, valami más.

- Aszondi akkor tsak keresse mög kend.

Lehuzom az tsizmámat oszt belényulok, tapogatom, fordítom az világosság felé, de nem tanálom.

Mögen belényulok kimarkolom a szómát mögvan mondok, egy agátzi gajatska.

Oszt hogy odale háborogtak a zurak a szóma miatt, mondok a röndérnek tösök vót benne azt néztem.

Hát lám azér az egypár szómaér möjjen pörpatvar, de ott is hattuk a vigszénházat a Zatskónéval együtt, egy szikrát se neveltünk, kár vót a pízér.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Az nagy vizi veszödelömrül.

Tisztótt kösség

lyó egésségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá mögirom az nagy vizi veszödelmet a ki itt vót, más ulyáságot úgy se írhatok hát tsak azt irom amit tudok.

A vizi veszödelöm pedig úgy esött hogy mondok a sógornak tapasztajjuk mög az Margit szigettyit, a ki ott van a Duna közepin.

- Nem bánom, így a sógor.

Kérdözgettük aztán, hogy hol a révész, de nem tutták előállítani, no ijen röndetlenség.

Az vót a szöröntse, hogy gőzös hajóval is oda löhetött mönni, még azon ugyse ültünk, hát béváltakoztunk, oszt kiültünk az tetejire de mivelhogy kentök még nem láttak efféle hajót, hát mögirom, hogy mijen hogy ezt is tuggyák.

Hát ojan az, hogy fehér, oszt a közepin két ódalt ojan a kereke, mint az malomnak. A viz hajti a kereket, a kerék mög a vizet a hajóval öggyüt, oszt a kormányos oda igazíti amőre akari. Közbul pedig egy irgalmatlan nagy vaskímíny van, oszt úgy pöffög abbul a füst, mint a zőreg kasznár. Hát ijen a gőzöshajó.

Vütt bennünket ügön szépen a Duna közepin, de se zörgése, se rázása, mondok a sógornak:

- Mit szól kend erre.

- Aszondi ügön akkurátosan el van készítve ö. m. a f.

A Kátsa tsak azt sajnálta, hogy nints nála se madzag se giliszta, mert gombostű vót nála kettő is.

Valami fertáj óra mulva kitöttek bennünket az másik partra ingyen, oszt ott sétáltunk mint a zurak.

Melyhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Levél a szabad salytrul.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá minek utána mögolvastuk, hogy szabad lösz a sajt oszt emmiatt nagy gyülekezés is lösz mondok a kösségnek.

- Most ne beszéljön ám a Szemere natságos úr, hogy nem boldog az magyar, mert ha sajttal kezdik is, a zadón végezhetik, vagyis hogy a zadó is szabad lösz.

Oszt hogy még sajt sose forgott a faluba a gomoján kívül, mondok a kösségnek.

- Nekünk is köllene abbul egy szekérre való.

Hát a Durbints sógor befogatott a nagyobbik kotsijába, oszt, hogy a Kátsa könyörgött, hogy a kotsi farán ű is elfér, hát mondok.

- Hagy gyűjön velünk, ámbár sok galibát tsinát tavaj is.

Röggel értünk ide, oszt legesőbe is azt tudakoltam mög egy rëndértül, hogy hogy és mikéntségösen?

- Aszondi a rëndér nem értöm kendöt.

- Hát mondok azt olvastuk a zulyságba, hogy mán ennek utána ingyen kap sajtot az magyar.

- Aszondi a rëndér, hazudott a zulyság.

- Nem hazudott a mondok, mert még nagy öreg bötüvel jelöntötte a hirt.

- No aszondi a rëndér én jobban tudom, mer én itt élök, itt forgok, de nem hallottam.

- Mondok ihol a zulyság ebbe van, hogy szabad a sajt.

Leforgatom a zulyságot a szalonnárul oszt odaadom.

Ökögi, makogi a rëndér a bötüket, oszt aszondi, hogy aszondi abbizony isten aszondi az van itt, hogy aszondi szabad a sajt, de ez szín tiszta hazugság, elhihetik kentök ha én mondom.

- Most mán mondok, ha itt vagyunk, elmögyünk arra a hejre, mert az is itt áll hogy aszondi gyülekezés a Kálvintérön.

Hát délután mink is oda gyüleköztünk az kotsival, de aszondi egy másik rëndér-huszár odább azt a kotsit itt tsak gyalog löhet gyülekezni.

No annyi töméntelen úr vót ott, mint a tengör. A Kátsára rábiztam a kotsit, hogy vigye a Vörös ökörbe, magunk pedig közibe elegyöttünk a zuraknak, oszt münk is el-elkiáltottuk, hogy

- Éjjön a szabad sajt!

De iszontató nagy parádé vót ott, még ászlók is löngedeztek, oszt egy úr ojan tzigarétatartóbul szopta a tziart, aki tiszta tajtbul vót, oszt ló is ki vót rá faragva igön akkurátusan. Odaszólok neki, hogy mondok.

- Hol mérik itt majd a sajtot?

- Aszondi nem önnivaló sajtrul van itt szó.

- Hát miről mondok.

- Aszondi arrul a masinárul, akivel a könyveket mög a zulyságokat csinálík. Nem sajt a sajtó.

- No mondok, akkor tsakugyan lyól beszélt a Szemere natságos ur. Most mán bánom hogy eljöttem.

- De aszondi ne bánja, mert nagy sor ez, még a kinyér se eshetik jól, ha a sajtó nem szabad.

- Jó-jó mondok iszen tsak ne hazunna annyit a zujság.

Avval mögindulunk nagy nótázással münk is amerre vüttek, hát a város erdejibe vüttek.

Föláll ott egy úr oszt beszél, hogy első a sajtó.

Szépön megéjjenöztük.

De ez semmi se vót.

Föláll egy költő úr oszt nagy Bendegúzosan ojan versöt tsördítött, hogy lángot vetött attul még az bitska is a zsebömbe.

Mondok, sógor ha még egy rëndöt mond el ez a zúr, isten utse pofon vágok itt valakit, hogy a szöme rakétázik belé.

Beszéltek aztán többen is különösen a kövesdi képviselő úr iszontató hangosan lepotskondiázta a zegész kormányt.

- No aszondi a sógor, ha ezt tuttam vóna nem szavaltam vóna az lyobb pártra ö. m. a f.

De engöm is főzött szégyölletembe az meleg.

Kérdi oszt a Kátsa, hogy

- Hol a sajt?

- Mondok számár embör vagy te, ha azt hiszöd, hogy az sajtot ingyen aggyák, mert löhet a szabadság akármekkora, de sajtot nem adnak ingyen sohase.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Folies Tzapritzes.

Hát hogy im Pestön lyártunk, láttunk oszt sok mindönt és a zerőnket is megtróbáltuk az nagy kalapátsal. A sógornak nem sok erőt mutatott az fölszaladgáló vas, de én úgy odavágtam az kalapátsal, hogy még a tisztösség madzag is elpattant az dörökamon.

Ahogy ballagung a zutcán, aszondi a Katufrék sógor, de furtsa neve van ennek: *Fólies Tzapritzes* és ki van írva:

Mindön nap nagy előadás.

No, hátistennek, mondok, ez előadi a tsizmámat, a kit elloptak.

- Mondok, aggyon isten, itthon van-e a Fólies úr, aki mindönt előad, amit elloptak a zembörtül.

- Aszondi Vasz?

- Mondok, de rosszul érti az magyart, nem vas vót, hanem lúbörtsizma.

Valami ivásznitot emlőgetött.

- Mondok, beszílhetsz nimöt, hijába tagadod, mert ki vagy írva.

Avval előkaptuk az sógorral és úgy mögfinakoltuk, hogy májig is emlőgetheti a magyarok istenit.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Levél az nagy alyándékrul.

Tisztótt kösség

lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá, hogy mán hazafele gondózkodunk, mondok a sógornak mitsoda alyándéket szeretne a zannyukom, hát aszondi.

- Valami kötöt, mert nints annál kedvesebb a zasszonyféli előtt.

Hát ahogy nézöm a zulyság hátujját, hogy mit dobolnak máma, ott van hogy aszondi *pece-jalista* oszt oda van pingálva egy féllábu embör.

- Sógor mondok ez a féllábu embör éppen kötöket hirdet.

Hát elballagtunk délután az bótba oszt mondok mutasson valami lyóféle kötöt.

- Aszondi a nímöt, hogy egy ódalra köll-e vagy mind a kettőre?

- Hát mondok tsak a zeleire a legszöbbet.

Mutat osztán valami mótsing forma mestörsigöt börbül, de nem vót annak semmi kötő formája.

- Tisztót úr, mondok nem kötő e.

- De aszondi kötő, ez a legujabb ilyet nem is kap sehol a világon, tsak a zén bótomba.

Itt öggyet fordul az én kedves gondolatom, hogy mondok a zöreg bárónénak régön akar a falu valami kedves alyándéket lyuttatni, mivelhogy kiházasiti a szögény lányokat, hát mondok ez a kötő úgy se parasztnak való, hát mögvöszöm neki szeretetbül, a kösség kötségin.

Hát mög is vöttem, 6-t forint vót, no ijen fene derága, oszt minekutána az borbéjné kifeneketünk, elvisszük a sógorral, mondok hátha Pestön van, hát aszondi a nagybotu ajtonálló hogy itt van.

Fölkotzogtunk a sógorral kösségi defetáció képibe, oszt fogad a báróné kögyesen.

- Fene mód möghizott méltóságod mondok möte nem láttam, van tán egy mázsa is úgy szömmel bötsülve.

- Hát aszondi mi lyáratba vannak.

- Mondok tisztótt méltóságos asszony az falu eránt való sokféle gondoskodását möggondolta az község lyó szüvvel, az hajadonok kiházasítását, valamint a zuly hidat a Kökényösön, hát ekkis alyándéket küldött az kösség, kösse föl oszt viseje lyó egészséggel.

Hát lám mijen furtsa a zúri fajta nemhogy szépon megköszönte vóna, hanem még aszondi:

- Mönnyenek, mönnyenek mer mingyán elájulok.

Melyhöz hasolló lyókat kívánok.

Göre Gábor
bíró úr.

Lyelöntés a zuly hidrul.

Tisztótt kösség

lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá értesítöm az kösségöt, hogy az Dunán mögen egy úly hidat tsináltak és az képes ulyáságbul olvastuk, hogy hid mögnyitás lösz és hogy a király mögy azon által legelsőnek, én mék által másodiknak, vagy harmadiknak, hát mán lyókor röggel ott vótunk.

No fene nagy mestörséges alkotmány, van ojan hosszú, mint az mi falunk, ha nem hosszabb, mégis tsak kettő az lába, úgy beszélük, hogy árványkűbűl van mindakettő, de azon kívül aztán vasbul van annak mindön portzikája.

Aszondi a sógor nálunk is vasbul köllene az hidakat rakatni.

- Akkor mondok el is lopnák az tzigányok.

- Aszondi a sógor möglássa kend hogy hiba van ebbe ö. m. a f.

- Mitsoda mondok.

- Hát aszondi le fog szakanni a közepe.

- Mondok ez neköm is mögfordult mán a zeszömbe.

- No aszondi akkor úgy is lösz a.

- De mondok még se lösz úgy.

- Mér?

- Hát azér sógor, mert ezt ojan elméjü embör fundálta ki, hogy ha leszakanna is, hát fölfele szakanna úgy van ez össze mestörködve.

- No aszondi az is möglöhet.

Egész délelőtt ott szaladgáltak a zurak, ki hintón, ki a maga lábán, de a kiráj ezön a napon tsak délharangszóra szabadulhatott a zország gongyaiból.

Hogy osztán mögérközött a kiráj, hát ojan parádé vót ott, hogy a püspök szentölés varga inas szabadítás ahhon képest. De hogy tuggya a kösség mien az a nagyparádé, aki ott vót, hát elmondom hogyan vót.

Hát úgy vót az hogy gyütt a kiráj az hintóba oszt mögszállt az sátorba, oszt úgy éjjenöztek, hogy össze dült vóna az híd is, ha nem vasbul tsinálták vóna. Osz a kopasz is beszélt, mög az kiráj is beszélt, de egyiket se értöttük.

Hát ijen vót az a nagyparádé.

Hanem most gyün az lyava.

Mikor a kiráj elmondta amit akart, aszondi lássuk nints-e valami hiba a zuly hidba?

- Nints ebbe - így a majsztör.

De alig tött a kiráj egypár lépést, aszondi.

- Mögájjunk!

Hát észre vött már akkor egy nagy hibát, hogy két nagy vasnak az forgójába elfelejtettek szöveget ütni.

No sok léhűtő minyisztör, most vagy az tsávába!

Mögboszankodik ezön a zöreg kiráj, oszt aszondi ha nem vóna ma az nevem naptya hát mögigazítanék egypár minyisztört, mert ihol e szét esött vóna az híd ha én nem vagyok.

Avval belékapar az zsebibe, hogy van-e benne szög? Nem vót nála, tsak egy ezüst szög, mert a zarany szöggel reggel a fija képit akasztotta az palota falára, de az is ölég vót, fölkapott egy heverő kalapátsot, oszt nagymérgeesen beleverte az salyát kezivel, rajta van a szögön a kiráji bötü is.

Oszt hogy az Kátsa nagyon meresztötte a szömit a zezüst szögre, mondok elvidd innen azt a füstös pofádat, mert úgy képön teremtelek hogy végigtakarítod az hidat a zalsó fótoddal, ebatta!

Melyhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Igazis: Kerestük osztán az bötstelen nevü utat az szentgöllér högybe, de még azt nem furik. Ölég kötség vót az kirájnak e za híd, hát a högyet maj tsak a jövő aratás után fúrik által.

Lyelöntés a Hazaér való szenvedésről.

Lyó egészségöt s hasolló lyókat kívánok, továbbá lám mijen szégyönbe keveröttünk az törökök miatt, mert hogy elfogyott az dohányunk, mondok egy úrnak hogy mondok

- Ugyan tisztótt úr möre kaphatnánk ekkis pélpába való takarmányt.

- Hát aszondi az dohány utcába.

És ahogy ott ballagunk, láttyuk ám egy bót alytón az képes ulyságokat kiakasztva, hát ott láttuk, hogy aszondi köröszvény üldözés Konstantinápojba.

- Mondok ezt mögvöszöm, akármennyibe kerül is.

Hát mög is vöttem aztán az gyöpön mögolvastuk a röttentő nagy vérontást.

- Mit szól kend erre? mondok a sógornak.

- Aszondi a sógor hát tzudar az török ő. m. a f. alábbvaló még tán a zosztráknál is.

- Mondok mán annál alábbvaló nem löhet.

- Aztán aszondi gyerünk sógor, üssünk szét köztük.

- Mögájjunk mondok olvassuk ki egészen a zárát belüle.

Hát tsak a végin szörnyettünk el, hogy aszondi nem ölég az szörnyű kögyetlen öldöklés, hanem még gyútogatnak is, hát mos mán magam is aszondom, hogy üssünk szét az kutya felyü tatárok között.

Elgyütt velünk az Kátsa is az hidig, oszt aszondi, hogy ott mögvár bennünket az mozsaras kofa mellett, mivelhogy összetörnék a hegedűjét a törökök.

Két lyó fütykössel fölfegyverközve ballagtunk által az hídon, hát tsakhamar tanálunk is egy törököt, aki szömbe gyött.

- Mögájjunk mondok pogány!

- Aszondi mit akar kend?

- Hát mondok mért bántjátok tik az köröszvény embört?

- Aszondi ű nem bánti, mivelhogy ű tsak napszámba török, hanem az a másik ott a sarkon aki tzukrot árul, az igazi.

Hát tsakugyan ott állott az gonosz nagy szakálás. Annak fordultunk aztán hanem az tsak törökül vartyogott.

- De mondok beszélhetsz pogány aki irgalma van a zapádnak, avval elkezgyük lágyítani istenösen az törököt, ordított is veszöttül.

No oszt hogy az röndér széjjel szödött bennünket aszondi mitsoda röndetlenség ez?

- Hát mondok a köröszvények miatt esött ez az eset.

- Hát aszondi befelé valamennyien.

- Mondok a hidnál mögájjunk ekkitsit a Kátsa végett.

De mán akkor az Kátsát is vütték az mozsár lopás miatt, és így mögen összekerültünk mind a hárman.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok.

Göre Gábor
bíró úr.

Levél az gyászolajról, mög hogy mi hajti az villamost.

Hát ahogy ballagunk az sok lámpás között mondok:

- Ki fizeti az sok petrólejumos olajat akit a zuccán égetnek?
- Aszondi egy úr, hogy nem olajtúl ég az, hanem gyásztúl.

Nem feleltem rá, csak oldalba böktém a hüvelyös ujjommal az Katufrék sógort.

Ahogy tovább ballagunk, hát eccer csak elrohan mellettünk egy kotsi ló nélkül, meg gőz nélkül. Ültek benne sokan. Alig hittünk az szömeinknek.

- Mi légyön az, mondok.
- Aszondi az villámos.
- Hát hol vagyon az villám?
- Feleli az földbe.
- Aszondi az Katufrék sógor, asse igaz ám.
- Nem bizon mondok, mivelhogy a villám mindig a zégbe vagyon, merhogy a zégbű tsap alá és nem a földbű a zég erányába.

Mögszólal oszt a sógor, hogy aszondi mán észrevöttem a zizéjét mi halytya.

- Mi, mondok?
- Az a nagyfene tányérforma tsöngetyü.

Hát tsakugyan mögtapasztaltuk, hogy mindön kotsit tsöngetyűvel halytanak.

- Mondok, az kösség píziből beszörzök ögyet ebbül az tzélirányos tányértsöngöbül.

Melyhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Levél az kimondhatatlan nevű kávésházról.

No hogy aztán az kimondhatatlan nevű kávésházat (New-York) is láttuk, de elejinte tsak kivürrü néztük a zablakbul mivelhogy azt hittük tsupa gerófok lyárnak ide, de minekutána mögösmertük az kernyel urat aki tavaly az 21-es lyátékba elkártyázta az pízünket, bébátor-kodtunk.

- No sógor aszondi az Durbints sógor ez mán ojan szép kávésház ö. m. a f. hogyha az papunk ide belépne, hát ijettibe elkezdene misézni.

No hogy oszt paprikás szalonnát röndöltünk, nem tuttak szógálni és kávét ittunk egynehány portzijót, de majd mögvakultunk az sok tükör mián és mályig is keresnénk a zalytót, de szöröntsére mivelhogy az Durbints sógor két kávét eltagadott, kidobtak bennünket.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Minyisztöri röndölet vagyis hogy marattunk le a vonatrul.

Hát harmadnapra fölhasználódtunk oszt kibaktattunk a zótsóbb lyegy milyán Budafokra a déli vaspályához. Ahogy ott beszélgetünk az váró szobába, gyün ám a gőzös. Aszondi a sógor.

- No gyerünk mer itt a gőzös.

Mondok még egyszer se tsöngettek.

Várjuk az tsöngetést, de hijába.

Egyszer csak süvít az gőzös oszt elletyög.

- Tyűh a kirelajzumát mondok, mögájjunk.

De a masina nem állott mög. Hijába kajabáltam intögettem.

Aszondi a bakter.

- Hát mér nem ültek föl idejibe?

- Mondok a tsöngetést vártuk.

- A tsöngetést-e.

- Azt, mondok.

- Aszondi nem tsöngetünk többet.

- Nem e mondok.

- Nem aszondi.

- Hát mér nem tsöngetnek? mondok.

- Azér aszondi, mer így van röndölve.

- Hát mér van így röndölve?

- Azér mer a minyisztör így röndölte.

- Hát a kutya ögye mög azt a minyisztört, mér röndölte eztet?

- Aszondi a bakter azt kérdozze mög útüle.

- No mondok, mög is kérdozném, de mög is mondanám neki, hogy nints okosság ebbe a röndöletbe, mivel hogy ha nem szól az harang, lemarad az magyar.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Levél a zuj borrral vagyis a Bartza sógor kutyasága.

Sokféle oka van annak ha a zembör levelet ír, de még többféle oka van, ha nem ír. Lám én is úgy vagyok, hogy ha levelet írok háromféle ször köll a zasztarra,

1-ször, kalamáris,

2-ször dohányatskó,

3-ször tsutura.

Hát én biz a nyáron úgy lyártam, hogy elfogyott az borom, oszt tsak úgy lézöngtem a világba, mint az gója a kiszáradt potsoja körül.

A búbanatomat még az is növelte, hogy elverte a jég a szőlőmet.

- Mondok a sógornak, én a kostmaji bort mög nem iszom, mer a kotsmáros pirituszból kotyvaszti az bort, legalább is 6-t hordó bor köll egy esztendőre, kettőnknek, hát mit tögyünk?

Azt eszeltük ki, hogy közösen vöszünk szőlőt, lábán, oszt szüretölünk magunk, hát mög is vöttük a Bartza sógornak a termésit, vagyis 10-iz grajtzáron litörjit.

Hát szüretöltünk is szépen, oszt három hordóra valót beszállítottunk a pintzémbe. De hogy korán sitétődött még ott maradt a kádba valami 1-gy hordóra való.

Úgy ögyezködtünk mög a Bartzával hogy röggel beszállíti azt is a pintzémbe.

Ahogy hazafelé ballagunk, mondok a sógornak:

- Nagy kutya e za Bartza, mondok, kár vót a kútsot a kezibe hagyni.

- Mér aszondi a sógor.

- Nem látta-e kend mondok, hogy ott az kút a borház mellett.

Erre mind a ketten búnak ereszködünk, hogy mondok, mán hijába, tsak a maga szöminek hihet a zembör.

A Kátsa is ott búsul velünk, de osztán fölkel aszondi, hogy

- Ha ütet mögvárjuk segít az bajon.

Hát mögvártuk, pedig lyó soká odavót.

- Mondok, hát hogy segitöttél az bajon?

- Aszondi egy kosár szecskát vittem a kutba, oszt belészórtam.

Hát ijen okos a tzigány. Ha tzigány nem vóna, akkor búzakereskedő is löhetne ojan huncut.

Hozí röggel a mustot a sógor, belemerítök a zitzével, hát látom, hogy úszkál a szecska benne.

- Visszavihetöd mondok.

- Mér aszondi.

- Azér mondok mer én a kutad vizijér nem adok pizt.

Hát oszt azér köllött a doktort hivatni a Kátsáhon vasárnap, mert Bartza mögtutta, hogy a Kátsa tötte tsuffá, oszt mögkotzogatta a fejit.

Hanem a Bartza mög is aggya ennek a zárát. Mán egy malatzot el is hajtatott hozzá, hogy ne jelentse föl, de Kátsa még egy hordó bort is kíván a malatzhon.

Hát ijen szöröntse se érte régön a Kátsát.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Durbints sógor oskolaszék.

Hogy akközbe míg oda vótunk megüresödött egy oskolaszék, mondok a pelébánosnak a Durbints sógort szeretném oskolaszéknek.

Aszondi nem löhet.

- Mér ne löhetne, mondok.

- Azér aszondi mer se írni se olvasni nem tud.

- Mondok ha nem tud, itt vagyok én írok is olvasok is hejötte.

Aszondi az nem löhet.

Mondok dehonnem löhet. Ha nem is tud írást, azér okos embör, mög köll bötsülni.

Avval ojan pártot támasztottam a sógornak a faluba, hogy még vereködtünk is. Igy osztán mégis békerült oskolaszéknek, hiába trüsszögöt az pelebános.

Oszt még aszondi mögíri ezt a kanfelügyelőnek.

- Irhati mondok, mer ha a sógor nem is ért az bötühön, de van ojan okos embör, mint akár-mijik oskolaszék az én szöméjem kivételével.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Ez mán mögen más levél.

Én is egészségös vagyok, melyhöz hasolló lyókat kívánok. No hogy az budapesti nagy komédijárul haza kerültünk, a Katufrék sógor mindön lámpást elősződött, mer aszondi, így divat az budapesti fővárosba és lámpásmönetöt vezetött az biróji hajlékhon.

Mondok, kár hogy nincs balkonyos erkélyöm, de lyó lösz az pallásajtó is, ahol mögvártam az defetátziót, a mikor is a Gatsos Szüts szavalt, de tsak úgy parasztikusan, mint tudott, hogy aszondi hátistennek, hogy szöröncsésen hazavergöttünk az kösség örö mire és ditsőségére.

Hát mondok köszönöm a szép szavakat és én magam is örülök, hogy haza kerültem, mivelhogy ott még a lélögzetöt is pizér aggyák, oszt akár áll a zembör akár ül, fizetni köll érte.

Másnap aztán bővebben is elmontam a tapasztatokat az gyűlésnek.

- Osztt mondok tettzött-e?

- Nagyon tettzött, felelik.

- Hát mondok akkor ki köll vetni adóba azt a tsekély kötség farkát, vagyis 230 pengő 14 krajcárt.

A zesküttek aszongyák, hogy sokalják azt a pizt is a mit elkötöttünk.

- Mondok hát lyártak-e kentök Budapestön? Mondok ott még a vizitalért is pizt köll fizetni, holott nálunk néha a bor is ingyenes. Tsak számítsa föl valaki, mennyi víz köll három embörnek 60 nap alatt.

Igy aztán elfogatták adóba a kötség farkát.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.

A török nemzeti lobogorul.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok.

Továbbá mondok a zeskütteknek:

- Sokféle hasznos tapasztalatokat hoztam magammal Budapestről az kösség lyavára. Elsőben is - mondok láttuk egy hejőn, hogy az török nemzeti lobogó miből készül. Mondok tsinájjunk az kösségből török nemzeti lobogó gyárat, mivelhogy ló van az kösségbe ölég.

No hogy aztán összeszöztünk az kösségbe valami kétszáz török lobogót az lovak bánattyára, és hogy béraktuk az vasuti bagaziumba, aszongyák a zesküttek legjobb, ha magam viszöm el az budapesti kanzurnak, a ki az török tsászár tisztöletire mögvöszi. Rá is akkattam hamar az házára, rá vót írva az Török Tsászár kávésháza.

- Mondok a kávésnak az úr-e a kanzur?

- Aszondi mi tetzik?

- Mondok lobogókat hoztam.

- Aszondi mitsoda lobogókat?

- Mondok nemzeti lobogókat, az salyát termésünk.

Azzal előmutattam a Förgeteg Illés lova termésit mustrának.

- No aszondi számár kend.

- Számár bizony a zur, mondok.

No így összehorkantunk. Nagynehezen elattam esztán a török nemzeti lobogókat a szításoknak.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

A tolnai bankó.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok továbbá megérközött a tolnai embör, aki gyesznóval kereskodik és aszondi vögyünk tüle pénzöket, 30-intz pöngőjér ád 100-at és 200-áz pöngőjér ád ezöret.

- Mondok, nem lyó pénz az talán?

- Aszondi, honne vóna lyó, mikor én magam tsináltam.

Előmutati, mög ott bizonygati, hogy még lyobb pénz, mint a zeddigi, mert lám hogy a magunk tizesét melléje töttük, mög nem tudtuk itélni az különbségöt tsak az papirosul, hogy a züvé jobb vót, de képre azonegy.

- De mondok, hátha baj lösz ebből.

- Hogy löne aszondi. A lyó pénz mindönkinek kedves. Erre pedig a gondosság se mondhati, hogy nem jó.

Hát mondok a zeskütteknek, hamar szöggyetök be vagy 60 pengöt adóba, mert itt nagyot nyerhetünk, minek utána vöttem is tüle 60 pöngőjé 200 pöngöt, aztán fölveröm éjjel, hogy mondok ihol van még 200-áz aggyon érte ezöret.

Hát az saját péziér atta az 1000-et.

Igy túljártam én még a ző eszin is.

No minekutánna a szógabiró lármáz, hogy nem lyó pénz ez, mondok.

- Mér ne vóna lyó.

- Aszondi, mer hamis.

- Mondok, hogy vóna eh hamis, hát ihol-e, vessük össze, egyik olyan, mint a másik.

- Aszondi salytó hibába leledzik, mivelhogy a zállam egy el bötüvel vagyon.

- Mondok üsse ménkü azt a zegy ellöt, lyó nekünk az pénz, ha egy el sints rajta, szögény embörnek mindegy az, tsak pénz lögyék.

- No aszondi a szógabiró neki, neki nem mindegy.

Minekokájér ménkü üssön a tolnaji embörbe, szenvettem a kösség lyavára 1 heti áristomot.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.

A tsizma.

Göre Gábor bíró úr igazságszolgáltatása.

SZÖMÉLYÖK:

Göre Gábor bíró úr.

Kátsa cigány.

Kisbíró.

Bodor István gazda.

Szín:

Közégszoba. Asztal, körülötte padok, tulipános láda. Az asztalon papír, kalamáris meg dohányzacskó.

I. JELENET.

Mind.

KISBÍRÓ *(egy pár új csizmát lógat a kezében. Kátsát belöki):* Ihol a Kátsa mögen lopott. *(A csizmákat az asztalra teszi.)*

KÁTSA: Dehogyan loptam bíró uram, dehogyan loptam. Csak ha lopás van, hun a Kátsa? Fogjátok mög a Kátsát! *(A kisbíróhoz):* Hátha én nem lesek kit fogtok meg?

GÖRE *(az asztalnál ül és pipázik):* Tudtam jómadár, hogy el nem múlhatik az bútsú a te betsukásod nélkül.

KÁTSA: Ast én is tudtam, de azsért ártatlan vagyok, mint a ma siletett malacs.

GÖRE: Csönd! Akkor beszélj, mikor kérdőznek. *(Leül az asztalhoz és tollat vesz fel.)* Hogy hinak?

KÁTSA: Jaj, mintha nem tudná.

GÖRE: Ahhon neköd semmi közöd, hogy mit tudok, mit nem tudok. *(Mérgesen):* Hogy hinak?

KÁTSA *(szivarvégért az asztal alá hajlik és ott felel):* Kátsa.

GÖRE: Körösztned?

KÁTSA: Azs a kerestnevem is.

GÖRE: Nem igaz. Szent Kátsa sincs a kalendáriumban.

KÁTSA: Arrul én nem tehettek. *(Más hangon.)* Jaj de somjas vagyok.

GÖRE: Pétör a te neved gazembör. *(A tollat ügyetlenül fogva írni kezd.)*

KÁTSA: No lássa hát minek kérdőzsi. Juj de somjas vagyok. *(Kisbíróhoz):* Eredj hozsasz egy liter bort, innen a döbröcsöny csárdából.

GÖRE *(Bodorhoz):* Kicsoda kend?

BODOR: Bodor Esvány az én böcsületös nevem. *(Bodor mezítláb van.)*

GÖRE: Hová való kend?

BODOR: Hát hová való vónék: Köcskemétre.

GÖRE: Mi a panasza?

BODOR: Hogy mi a panaszm? Hát az, hogy ez a cigány ellopta a csizmámat.

KÁTSA: Nem loptam, dehogy loptam, találtam bíró uram, isten ugyse találtam.

BODOR: Találtad hát, az én lábamon.

GÖRE: Hogyan esött a baj, halljam a panaszt.

BODOR: Hát ahogy ott térgyelök a pannarámába az üveglyuk előtt, Amerikát láttam odabe. No hálistennek mondok, csakhogy ezt is láthatom. Mert ügön szép ország, hanem a fák olyanok benne, mint nálunk a petrezselyöm, de szörnyü nagyok. Bemögyök mondok ebbe az Amerika országba, sétálok benne egyet, hogy ugyan mondok nincs-e benne oroszleány. Bizonyosan van mondok, mert sokszor hallottam, hogy ott teröm ez a férög. Lesöm-várom a zoroszeányt, hát érzöm ám, hogy mögcsapi a szellü a lábamat. Hátranézök, mondok kinek a lába löhet a hátam mögött mivelhogy az enyimön uj tzizma van, de ez mög meztelen. Aztán tovább vártam a zoroszeányt. De mivelhogy nem gyütt elő odább léptem. Akkor vöttem észre, hogy én vagyok meztélláb.

GÖRE (*a cigánynak*): No gazembör, hát meröd-e még tagadni, hogy loptál?

KÁTSA: Nem tagadnám, ha loptam vóna, de igazs úton jutottam hozzsá. Hisen itt van ü maga vallja, hogy be akart vándorolni Amerikába. Minek neki akkor a tsizma, gondoltam, - ott úgy sincs tél soha, holott nálunk olyan csudar a hideg, hogy azs ember néha a hóna alá húzsná a lábát.

GÖRE: Eszörint mögvallod!

KÁTSA: Dehogy vallom bíró uram, semmit se vallottam.

GÖRE: Ögyre mögy. Akárhogy tagadod, lator vagy. Hat botot ítélök neköd, mög egy napi áristomot.

KÁTSA: Jaj csak a botot ne. Meghalok tüle, bizonyisten meghalok! (*A bíró dohányzacskóját, meg a saját kalapját meg a kalamárist begyömöszöli hátul a nadrágjába.*) Jaj de somjas vagyok.

KISBÍRÓ (*előveszi a derest*).

GÖRE: Fogjátok le!

KISBÍRÓ, BODOR (*lefogják a cigányt*).

KÁTSA: Jaj, jaj, est nem birom ki, bíró uram, csókolom a kezsit lábát, hadd imádkozzsak egy miatyánkot, meg egy üdvözlőt a halálom előtt.

KISBÍRÓ (*a kezit nézi*): Bíró uram, valami feketeség folyik ebbül a cigánybul.

KÁTSA: Jaj a vérem! Megsakadt a sivem. (*El akar szökni.*)

KISBÍRÓ (*megragadja*): Feküdj le!

KÁTSA: Kesenem. Egés nap feküdtem. Nem tudok aludni.

KISBÍRÓ (*lenyomja*).

KÁTSA: Jaj csak ezs a zsóra esett volna ki ebbül a napbul!

KISBÍRÓ (*suhint*): Egy!

KÁTSA: Jaj! *(Lefordul az ütés elől a deres alá.)*

KISBÍRÓ: Nem fekszel fel!

KÁTSA: Kesenem, jó nekem itt is a felden. *(A kisbíró ellen úgy védi magát, hogy a lábát az ég felé tartja.)*

GÖRE: Üsd ahol éred a zsványt.

KÁTSA *(felugrik)*: Jaj, akkor inkább egy helyen. *(Fölfekszik a deresre.)*

KISBÍRÓ: Egy! *(Vág.)*

KÁTSA: Kettő! Csak ne olyan gorombán. Csak finoman barátom.

KISBÍRÓ: Kettő!

KÁTSA: Jaj, kaps egy libát, te!

KISBÍRÓ: Három!

KÁTSA: Jaj! *(Felül.)* Pihenj egy kicsit.

GÖRE: No jól van, a többit elengedem. Vidd be a tömlőcbe.

KÁTSA *(a kisbíróhoz)*: Várhatod a libát. *(El.)*

KISBÍRÓ *(el)*.

A Kátsa bötsülete

oszt így állott végképpen hejre, hogy egy délután ott beszélgetők a zispány úrnál a kapu előtt, oszt láttuk ám a Kátsa rossz taligáját ahogy a vak ló huzza. A taligán ül a Kátsa mög a Laci fíja, öt esztendőös purgyé.

Kérdi a zispány ur tüle hogy aszondi

- Hova visződ a fijadat?

- Aszondi a Kátsa nem a fijamat vüszöm én tsak velem gyün, hanem pipa szurkálót visek a városba.

Avval mutat egy tsumó pélpaszurkálót, hogy aszondi

- Tessőnek vönni.

Hát a zispány ur vösz is, oszt odaggya a gyeröknek a hatost. A gyerök mivelhogy meszteleny vót, nem tanált más zseböt tsak a száját. Hát ahogy beszélget a zispány ur a Kátsával öggyet nyög a gyerök, oszt aszondi

- Idösapám, lönyeltem a hatost.

- Ejnye aszondi a zispány úr hát most mégöztör meg köll-e fizetni a szurkálót.

- Mér köllene aszondi a Kátsa hiszön nem veszött el.

Hát hogy ijen bötsületre tért, azért fogattam vissza a kögyelmembe.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Levél a gyeshnórol.

Lyó eghésségöt és hasolló lyókat kívánok továbbá hogy mostanába nem irtam az azért vót mer nem azért van a gyeshnótor hogy az ember irjon, most pedig ádvént első vasárnapja óta hun itt hun amott van gyeshnótor, oszt ha gyeshnórol van szó akkor is én vagyok a zelső a faluba. Mert valamiképpen nem eshetik mög püspök nélkül bérnálás akképpen nálam nélkül se eshetik mög a gyeshnótor.

De hála légyön a lyó Istennek hogy a gyeshnyót terömtötte mer ennél külön állat nints a világon, ebbül is lázik hogy Noé apánk lyó köröszvény embör vót mert nemtsak a bort szerette, hanem gyeshnó ólat is tsinált az bárkába hogy a zemböri nemzet kóbászából ki ne foggyon se szalonnából. De nem is löhetött ű más tsakis magyar embör.

Hát mink a Durbints sógorral mán harmadik hete mindönnap kóbászós jóestét kívánunk egymásnak mégis azt olvastam harmadéve hogy aszondi

- Nem boldog az magyar.

- Nem a fenét.

Lepéndön nézzünk szét ádvéntbe azután beszéljünk.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Levél a szaporodásról.

Hogy im a zannyukom igön fészkelődött úgy éjféli tályba.

- Mi bajod? mondok.

Hát mingyán gondótam, hogy nagy baj van mer aszondi.

- Szalajtsen el kend a bábájér.

A kisbíró szalatt is ahogyan a lába birta, de magam is felötöztem, mondok:

- Itt mán úgy se alhatok máma.

Vigasztaltam a zasszonyt, hogy mondok:

- Ne búsuji.

De biz a tsak búsuult, oszt aszondi:

- Könnyű kendnek.

Ott sétáltam aztán föl alá a zeresz alatt, oszt gondókottam, hogy gyerök lösz-e vagy jány?

Gyerök lösz mondok magamba.

Oszt arra is gondótam, mégis szöröntse, hogy nem asszony az embör.

A kisbíró ott gubbaszkodott a szóma dikón ott pélpázott nagy tsöndesen.

- Mit gondusz mondok, milösz.

- Jány lösz, aszondi.

- Mér? mondok, mibül gondolod.

- Abbul, mer asszonyt látott először a biróné asszonyom zulyesztendő röggelin. Katufrék Tetzát.

- Oh hogy a ménkü abba a Tetzába, mondok, az sohse ülhet otthon.

- Aszondi a kisbíró ammég nem vóna baj.

- Hát mondok mi a baj?

- Attul tartok aszondi, hogy rátsudálkozott valakire.

- Kire tsudálkozott vóna?

- Hát a báróra.

- No mondok a baj vóna, de ne tarts te attul mert látott mán a zén feleségöm élő fánkot is mégse tsudálta mög.

- Mi az aszondi.

- Az mondok Pestön van, oszt az egy ojan nagy barom állat hogy háromszorta nagyobb a bihálnál oszt a zorrával öszik, iszik, legyezi magát, merhogy ojan hosszú annak a zóra, hogy tsakúgy hányi-veti lödörgeti a két ódalán. Hát ijen állat a za zélő fánk.

De mondok aztán erigy által Durbints sógorhon, oszt mond mög neki, hogy ha nem alszik, hát gyűjön át egy szóra, hapedig alszik akkor is aszond neki, mert baj van a háznál. Gyűjön át a zasszony is segitsön amit löhet.

Hogy oszt átalgyűttek, hát beültünk a sógorral a községezobába, oszt iszogattunk.

Röggel felé osztán jelöntötték, hogy gyerök lött.

- No mondok a kisbirónak hát ijen számár embör vagy te, hogy sohase tudod eltanálni a zigasságot.

Hát takaros szép gyermeköt adott a Zisten, mivelhogy a gyerök szakasztott a zén formám. Aszongyák hogy még a kezit is úgy tarti mint én mikor danolok, no ijen életre való.

Oszt hogy a bába kivötte az feredöbül, hát a Durbints sógor kapanyelet akart a markába nyomni.

- Mögájjunk mondok mit akar kend.

- Hogy dógos embör lögyön ö. m. a f.

- Mondok akkor inkább az én botomat nyomjuk az markába mert biró úr lösz ebbül nem paraszt.

Möghittam aztán komának a zuraság kertészit a Barnabé urat, el is fogatta. No ijen úr lött a komám.

A körösztlés előtt való napon osztán mögtanátskoztuk, hogy mi lögyön a neve a gyeröknek.

- Hát mondok szójjon elsőbb a komám uram.

- Hát aszondi ű nem ügön érti a magyar neveket, hanem ha egy szép francia nevet akarunk, hát lögyön Zsák.

- Mán mondok mögengegyön a kertész úr, de Zsák nem löhet, hanem vaj János lögyön vaj Pétör, vaj Gábor mint a zaptya, de én még annál is szöbb nevet akarnék, mit szónának arra mondok, hogy Árpád lögyön a mint zárpád apánk.

- Aszondi a kertész ez szép név mivelhogy muzsikára emléköztet.

De a sógornak esse tetszött, hát oszt abba maradtunk, hogy mögkérdézzük a papot is.

- Árpád lögyön-é? vagy Zoltán?

De hogy oszt másnap a körösztlésre került a sor, hát vissza lohol ám a bába az paptul, hogy a pap egyiket se akari.

- Mér mondok.

- Azér aszondi, mer olyan szent nints az kalandáriomba.

- No mondok vastag hiba, hogy tsak a zsidó szentöket rakták belé, de mondok átnézök magam is a paphon.

- Hát mondok a papnak mit ajál?

- Aszondi mivelhogy Manó napja vagyon, hát lögyön Manó.

- No mondok appedig nem lösz.

Hát így lött a fiam Bódi.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.

Bizodalmas leveledzés, nem kitönni való.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok továbbá a minap a szógabíró urnál vót dógunk, a Benke sógor ügyibe fegyver engödelemér, de nem kapott, hát ahogy gyövünk visszafelé az kotsin az méltóságos ur erdejín, aszondi a Benke sógor:

- Sógor.
- No, mondok.
- Aszondi bíró e kigyelmed, mikor alszik?
- Mondok, akkor nem vagyok az.
- Aszondi hát akkor aluggyék kend sógor.
- Mondok nem alszok én.
- Mér, aszondi.
- Azér, mondok, mer nem vagyok álmos.
- De aszondi aluggyék.
- Mondok minek?
- Hát aszondi tsak azér, hogy akkor kihuzhatom a puskámat az ülés alól.
- Mondok nem úgy van az sógor, mert ha kend az tilosba vadászik, akkor én betsukatom, mivelhogy én igasságos bíró vagyok, de ha én vadászok, hát kend nem tsukathat bé engömet, mivelhogy kend nem bíró.

Avval leszállok a puskával, hát kis vártatva látok is a sötétbe egy őzet, kapom a puskát oszt lepuffantom.

Hazatzepeljük, aztán mondok a Martzi filyamnak.

- Ne hozd ki a lámpást, mivelhogy őz van a kotsin, tsak nyisd ki a pintzét.

No oszt hogy körültapogati a vadat a filyam, aszondi:

- Apám uram.
- No, mondok.
- Hát aszondi az őzőkön is van patkó?
- Van fene, mondok.
- No aszondi, ennek a lábán pedig patkó vagyon.
- Tsak nem ötte meg a fene?
- Debizony aszondi.
- Thüh a kirelejumát, tapéntsds mög a fülit, nagy-e?
- Nagy aszondi.
- No mondok, akkor tsak vigyük vissza, ahonnan hoztuk.

Avval vissza vüttük.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Észszel él az bíró vagyis én rajtam nem fokszi ki!

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok továbbá hogy a bíróválasztás esztendejibe kerültünk azt látom hogy Fekete Gyombár Andorás eskütnék is keletközik pártja mivelhogy mög-irigyölte tülem az bíróji méltóságot hát ásta is a zárkot a hátam mögött. Oszti lám még avval támasztott pártot magának hogy aszondi mőte Göre Gábor az bíró több a kösségnek a kőtsége.

Nem szóltam érte mer mondok a saját jukába köll mögfogni a rókát.

Hát hogy közgyűlést doboltattam öszve nemzeti ügybe, mondok a gyűlés végén hogy mondok tizenhat vén akátfá van párosan az vasúti töttés mellett, a za kösségé, de mivelhogy a vasút is az maga tulajdonának tarti, legjobb lösz a fákat idejébe elemelni a kösség lyavára, hát mondok mivelhogy ez kőtségsbe kerül, nyilatkozzék kiki hogyan löhetne ótsóbban?

Hát ki két forintot számított, ki hármát, végtére föláll Gyombár sógor is oszt aszondi hogy mivel ez a kösség kőtsége hát ű 3-árom koronájér magára vállalali.

No mondok hát utójjára én szólok tsak annyit mondok hogy se 2-ét forint, se 3-árom korona, hanem én magamra vállalom hogy sömmibe se kerül.

Aszondi Durbints sógor mán azt nem kívánnjuk ő. m. a f. hogy a bíró sógor ingyen fáragyon az kösség lyavára.

- Haggya kend abba mondok mer észszel dógozok én nem erővel.

Avval hogy ránk sötétödött elhozatom a zuraságtul a hordóköttő láncokat oszt kivezetöm a zeskütteket a vasút mellé.

- No mondok hát nem arra való-e a zész hogy a zembör éjjön vele?

Avval egyik fa dörökára köttetöm a lántz egyik végét úgy hogy a lántz a sinek fölött embör dögéknyire vót körröszbe kifeszítve.

Igy köttettem öszve valamennyi fát.

Éjféli felé gyött egy hosszú teher vonat. A masina neki mönt a lántznak úgy kihuzogatta a fákat párosával gyökerestül hogy mög se szottyant neki.

A kösség tsak elálmélikodott a zén okosságomon, és ameddig én élök beszélni se löhet más bíróul.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Igazis: A láncokat ellapította a bagony kereke, de az nem a kösség kára hanem a zuraságé.

Az plébános úr gutájáruł mög Judás apostolruł, vagyis kinek van igaza?

Lyó egésségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá Szent Andorás naplyán mögbetegödött a papunk.

Ahogy ott múlatozunk a Tzirok Andorás sógornál, hát gyön ám a pap szógája nagy lélokszakadva, oszt aszondi.

- Győjjenek hamar, mer a főúr möghótt.

Neköm a pohár is kiesik a kezemből, szaladunk által valamennyien, hát az pelébános ur ott ül a kanapén, de tsak úgy kókadozik a feje, mint a vágott nyaku tyúknak. A szakátsné mög öntözi vízzel a fejít bögréből.

- Mi a baj mondok. A doktorér köllene talán futtatni.

Aszondi a szakátsné elküldött mán a zuraság. Kentök is mönnyenek haza.

- De mondok én haza nem mögyök, míg az pelébános urat ijjen dülőbe látom, de hogy történetheött ez a baj?

Hát aszondi a szakátsné, kártyáztak űk a zespánynyal, oszt hogy az pelébános ur mán három pöngőt vesztett aszonta:

- Dufla vagy sömmi.

Hát a zespány urnak került a dufla, oszt a pelebános urnak a sömmi. Hát attul a sömmitül mönt a vér a fejibe.

- Mondok csak mög ne hajjon, mer az nagy köttség lönne az falunak. Avval szólok neki, hogy mondok

- Pelébános uram tetszik-e tunni szólni?

- Aszondi tudok szólni, tsak a fél ódalamat nem birom.

- Hálistennek mondok.

Röggel fele mögérközött a doktor, oszt aszt monta, hogy ez gutaütés, de talán hejre igazodik.

Másnap mán mögérközött a kisegítő pap vagyis egy tisztölendő ur, de nagyon fijatal, mondok magamba, hogyan gyuvonnak ennek a zasszonyok? De még jobban gyuvonnak, mint a zöregnek, a zén feleségöm is möggyuvont neki, pedig hét esztendeje, hogy nem gyuvont.

- No mondok lyó rakás löhetett a te lölködön.

Hát még űneki állt föjjebb, hogy aszondi:

- Kend a zoka, mert mindig mérgesít, kivált mikor aszt látom, hogy röggel fekszik le.

- Mondok hálakoggy a zistennek, hogy ijen dörék embör a zurad, mutass ha tutsz nálamnál különb embört a faluba.

De a zasszonynép nem sok észszel él. Mondok oszt neki:

- Ne akkor láss, mikor iszok, hanöm mikor rózan vagyok.

No úgy összepörleköttünk, hogy mán az botomra peslogtam, de mondok légy okos Gábor tsak lúd a lúd akár lúd akár asszony.

Öszvehítt bennünket a káplány úr vasárnap délután a zoskolába, hogy aszondi oktatni fogom eztán a zöreget is a hit erányába, mert nagy itt az tályékozatlanság.

- Ejnye mondok, de nagyra van a zirányzéktyával, hát lássuk.

Beülünk, kérdözget bennünket az mái pördikátzióru, hogy

- Értöttük-e?

- Hogyne értöttük vóna mondok. Nem ma hajjuk először az Judás árulását.

Egy kitsit högyösen feleltem neki, mert ű is magosrul ereszti az beszédöt.

- No aszondi hát mongya mög neköm biró urain, hogy mi gonoszt tseleködött Judás?

- Azt mondok, hogy harmintz pöngő forintér elatta Krisztus urunkat.

- Aszondi nem a píz itt a fő.

- De mondok engödelmet kérök ezt én jobban mög tudom itélni, mert én biró vagyok. Mert lássa tisztölendő uram, ha nem ijjen kevés píz erányában van a zárulás, akkor még azt mondhatnánk, hogy a píz vötte el a zeszit.

- No aszondi itt a szavába vágok kendnek, mögbizonyítom, hogy kend ha biró is, nem értheti a zigasságot úgy mint aki pap.

- No mondok azt szeretném látni.

Avval körülnéztem, hogy mit szólnak a zesküttek, hát azok is éntögetnek, hogy ne engeggyek.

- Hát aszondi a káplány úr itt vagyok én. Elanna-e kend engöm a zsidóknak harminc ezüst pízér?

- Nem én mondok.

- Hát százér?

- Annyiér se mondok.

- Hát ezörér?

- Még tán ezörér se mondok.

- Hát tizezörér?

- Tizezerör? Mán mögengeggyön mondok, de annyiér elannám. Mert az a píz nagyot használna a kösségnek, magát mög ugyse mernék körösztre feszíteni az mái törvényös világba.

A káplány úr ezön mögboszankodott, oszt ott hagyott bennünket, hogy aszondi veszöggyön kentökkal a tüzes istennyila.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.